

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Choczaj

Protokolant: Justyna Raj

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2023 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. I.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą
w W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. zasądza od pozwanego (...) S.A.

z siedzibą w W. na rzecz powoda M. I. kwotę:

a) 182 540,00 zł (sto osiemdziesiąt dwa tysiące pięćset czterdzieści złotych) tytułem zadośćuczynienia, w tym kwotę:

- 30 000,00 zł (trzydzieści tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 lipca 2018 roku do dnia zapłaty,

- 152 540,00 zł (sto pięćdziesiąt dwa tysiące pięćset czterdzieści złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia

19 marca 2020 roku do dnia zapłaty,

b) 1 000,00 zł (jeden tysiąc złotych) tytułem kosztów opieki osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 lipca 2018 roku do dnia zapłaty,

2. zasądza od powoda M. I. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2 088,17 zł (dwa tysiące osiemdziesiąt osiem złotych 17/100) tytułem zwrotu części kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

3. oddala powództwo w pozostałej części;

4. ściąga z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda M. I. w pkt 1 a wyroku na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w S. kwotę 17 338,21 zł (siedemnaście tysięcy trzysta trzydzieści osiem złotych 21/100) tytułem brakujących kosztów sądowych;

5. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w S. kwotę 14 300,87 zł (czternaście tysięcy trzysta złotych 87/100) tytułem brakujących kosztów sądowych.

Sędzia: /-/ T. C..

UZASADNIENIE

M. I. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 30 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty; kwoty 1 000,00 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki osób trzecich wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu. Jednocześnie podniósł zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody w 30 %.

Pismem procesowym z 20 stycznia 2020 r. powód dokonał modyfikacji powództwa i wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 200 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty; kwoty 1 000,00 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Postanowieniem z 25 listopada 2021 r. Sąd Rejonowy w Łasku stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa również w rozszerzonym zakresie.

Pismem procesowym z 28 września 2023 r. powód ponownie zmodyfikował swoje żądanie i wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 404 540,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty; kwoty 1 000,00 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2023 r. pełnomocnik powoda doprecyzował żądanie w zakresie kosztów opieki osób trzecich twierdząc, że dotyczy ono okresu 1 roku od wyjścia powoda ze szpitala.

Pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko procesowe.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 14 grudnia 2017 r. w S., gm. P., A. K. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób,

iż kierując ciągnikiem siodłowym marki (...), o nr rejestracyjnym (...), wraz z naczepą, wykonując manewr cofania na drodze wojewódzkiej nr (...)

w warunkach nocnych, przy ograniczonej widoczności, nie zachowując w sposób dostateczny szczególnej ostrożności - bez zapewnienia sobie pomocy osób trzecich z obu kierunków jazdy na drodze podczas wykonywania manewru cofania, stworzył bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym,

w efekcie czego jadący drogą samochodem marki V. (...),

o nr rejestracyjnym (...), M. I. wraz z pasażerem M. B., poruszający się w terenie zabudowanym z prędkością przekraczającą dozwoloną o co najmniej 20-30 km/h, uderzył w lewy bok naczepy ustawionej w poprzek drogi, a jadący za V. (...), kierujący samochodem marki H. (...), o nr rejestracyjnym (...), A. P., poruszający się w terenie zabudowanym z prędkością przekraczającą dozwoloną o co najmniej 20-30 km/h, uderzył w tył samochodu V. (...),

w następstwie czego powód doznał obrażeń ciała w postaci złamania łuku przedniego kręgu C1, wieloodłamowego złamania piramidy lewej kości skroniowej, złamania łuski lewej kości skroniowej i łuski kości potylicznej

z wytworzeniem krwiałków nadtwardówkowych lewej okolicy podnamionowej i lewej okolicy skroniowej oraz nadtwardówkowych lewej okolicy podnamionowej i lewej okolicy skroniowej oraz uszkodzenia nerwów czaszkowych VII i VIII po stronie lewej, stanowiących chorobę realnie zagrażającą życiu, **(dowód: zeznania powoda M. I. - k. 397 verte - 398 i nagranie rozprawy z 13 listopada 2023 r. - płyta - koperta - k. 399, minuta od 00:09:40 do 00:27:33 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 72 - 72 verte i nagraniem rozprawy z 11 września 2018 r. - płyta - koperta - k. 212, minuta od 00:02:16 do 00:25:39; zeznania świadka A. K. - k. 73 i nagranie rozprawy z 11 września 2018 r. - płyta - koperta - k. 212, minuta od 00:26:18 do 00:40:41; zeznania świadka A. P. - k. 89 - 89 verte i nagranie rozprawy z 18 października 2018 r. - płyta - koperta - k. 91, minuta od 00:01:47 do 00:15:18; wyrok - k. 273 akt sprawy Sądu Rejonowego w Łasku o sygn. VII K 134/18).**

Samochód sprawcy wypadku w momencie uderzenia nie poruszał się, na całej długości naczepy, która była czerwona, znajdowały się taśmy odblaskowe. Warunki drogowe nie były dobre, było ślisko, widoczność była jednak dobra. Miejsce wypadku nie było oświetlone, **(dowód: zeznania świadka A. K. - k. 73 i nagranie rozprawy z 11 września 2018 r. - płyta - koperta - k. 212, minuta od 00:26:18 do 00:40:41; zeznania świadka A. P. - k. 89 - 89 verte i nagranie rozprawy z 18 października 2018 r. - płyta - koperta - k. 91, minuta od 00:01:47 do 00:15:18; opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków G. A. - k. 266 - 291 i k. 331 - 333).**

Samochód, którym poruszał się sprawca wypadku, w chwili zdarzenia był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanej spółce, **(bezsporne).**

Wyrokiem z 4 września 2019 r. kierujący pojazdem marki (...) został uznany za winnego spowodowania przedmiotowego zdarzenia i orzeczono od niego na rzecz powoda m.in. nawiazkę w wysokości 4 000,00 zł, **(dowód: wyrok - k. 273 akt Sądu Rejonowego w Łasku o sygn. VII K 134/18).**

Z miejsca zdarzenia powód został przewieziony przez pogotowie ratunkowe na oddział chirurgii ogólnej szpitala w P.. Wykonano tam badania kliniczne i obrazowe, rozpoznano krwiałek nadtwardówkowy po stronie lewej, złamanie kości skroniowej i potylicznej oraz złamanie łuku kręgosłupa szyjnego i uszkodzenie lewego nerwu twarzowego. Powód doznał długotrwałej utraty świadomości i niepamięci pourazowej. Zastosowano u niego leczenie zachowawcze, a 21 grudnia 2017 r. przeniesiono go na oddział neurochirurgiczny szpitala w Z.. Powodowi drętwiała lewa strona twarzy, odczuwał ból głowy, miał lewostronne osłabienie słuchu i szумы uszne. Wykonano badanie MR kręgosłupa i stwierdzono zniesioną lordozę szyjną C1-C4, nieznaczne uwypuklenie krążka m/k C4/C5, modelujące worek oponowy z niewielkim zmniejszeniem przedniej rezerwy płynowej. Stwierdzono również niedowład lewego nerwu twarzowego. W dniu 29 grudnia 2017 r. powód został wypisany do domu, ze zleceniem rehabilitacji nerwu twarzowego oraz kontrole w poradniach okulistycznej i laryngologicznej, **(dowód: zeznania powoda M. I. - k. 397 verte - 398 i nagranie rozprawy z 13 listopada 2023 r. - płyta - koperta - k. 399, minuta od 00:09:40 do 00:27:33 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 72 - 72 verte i nagraniem rozprawy z 11 września 2018 r. - płyta - koperta - k. 212, minuta od 00:02:16 do 00:25:39; zeznania świadka J. I. - k. 89 verte - 90 i nagranie rozprawy z 18 października 2018 r. - płyta - koperta - k. 91 i k. 212, minuta od 00:15:18 do 00:38:19; dokumentacja medyczna - k. 26 - 45).**

W chwili przedmiotowego zdarzenia powód miał 27 lat. Pracował w zakładzie wyrobów tytoniowych za wynagrodzeniem 2 100,00 zł netto miesięcznie. Był całkowicie zdrowy, aktywny fizycznie. Chodził na siłownię i biegał. Czytał książki, oglądał filmy. Studiował logistykę. Wypadek wpłynął

na jego edukację. Bezpośrednio po wypadku powód miał problemy z jedzeniem, potrzebował pomocy przy ubieraniu się, przygotowywaniu posiłków, wstawaniu

z łóżka, myciu. Pomagali mu w tym rodzice i siostra. Do 9 maja 2018 r. powód pozostawał na zasilku chorobowym, **(dowód: zeznania powoda M. I. - k. 397 verte - 398 i nagranie rozprawy z 13 listopada 2023 r. - płyta - koperta - k. 399, minuta od 00:09:40 do 00:27:33 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 72 - 72 verte i nagraniem rozprawy z 11 września 2018 r.**

- płyta - koperta - k. 212, minuta od 00:02:16 do 00:25:39; zeznania świadka J. I. - k. 89 verte - 90 i nagranie rozprawy z 18 października 2018 r. - płyta - koperta - k. 91 i k. 212, minuta od 00:15:18 do 00:38:19; dokumentacja medyczna - k. 26 - 45; zaświadczenia - k. 46 - 47).

Uraz czaszkowo-mózgowy skutkujący częściowym uszkodzeniem lewego nerwu twarzowego powoda doprowadził do powstania u niego stałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 12 %. Uszkodzenie lewego nerwu twarzowego przebiega bez dolegliwości bólowych, nie powoduje asymetrii twarzy, natomiast w wyniku niedomykania się powiek lewego oka, może powodować nadwrażliwość

na światło. Z powodu uszkodzenia lewego nerwu twarzowego (niecałkowitego domykania się powiek oka lewego) powód jest narażony na wysychanie rogówki oka lewego i częste zapalenia spojówek. Wymaga to stałego leczenia profilaktycznego i farmakologicznego - stosowania kropli do oczu i nie rokuje wyleczeniem. W wyniku urazu czaszkowo-mózgowego powód doznał także powikłań w postaci pourazowych zaburzeń pamięci. Stały uszczerbek na zdrowiu z tego tytułu wynosi 7 %. Zaburzenia te występują pod postacią upośledzenia pamięci krótkotrwałej i długotrwałej (zapamiętywanie i przypominanie),

co osłabia jego zdolność uczenia się. Powód wymaga zastosowania leków ukierunkowanych na poprawienie procesu zapamiętywania i ćwiczeń z zakresu psychoterapii. Jest to deficyt stały, nie wykazujący tendencji do narastania,

(dowód: opinia biegłego z zakresu neurologii J. M. - k. 94 - 98 i k. 99

- 100; częściowo opinia biegłego neurochirurga L. P. - k. 229 - 241

i k. 351 - 353).

W wyniku przedmiotowego zdarzenia powód doznał złamania piramidy kości skroniowej. Od chwili wypadku utrzymują się u niego szumy uszne, bezpośrednio po wypadku odczuwał też upośledzenie słuchu po lewej stronie, które nastąpiło po okresie kilku miesięcy, co można tłumaczyć zdolnością młodego organizmu do regeneracji. Pozostałe obniżenie progu słyszenia

w zakresie tonów wysokich nie wpływa na jego jakość życia i możliwości pracy. Średni ubytek słuchu nie przekracza 25 db w częstotliwościach 500 th, 1 000 th, 2 000 th przyjętych przez pracodawcę do celów odszkodowawczych. Rokowania są optymistyczne, słuch nie powinien się pogarszać, a nawet może ulec poprawie. Obniżenie poziomu słuchu w zakresie wysokich tonów jest raczej trwałe, ale pozostaje bez odczuwalnego wpływu na życie codzienne powoda, nie ogranicza możliwości zarobkowania. Szumy uszne są dolegliwością subiektywną, trudną do całkowitego wyleczenia, **(dowód: opinia biegłego z zakresu otolaryngologii A. L. - k. 122 - 127).**

Rana lewej powieki górnej powoduje szpecącą bliznę, asymetrię szpar powiekowych, niedomykalność powiek podczas snu oraz nadmierne łzawienie oka podczas posiłków. Doprowadziło to do powstania u powoda trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10 %. Rokowania na przyszłość są pomyślne, **(dowód: opinia biegłej z zakresu okulistyki R. M. - k. 137 - 138).**

W następstwie wypadku z 14 grudnia 2017 r. powód doznał złamania podstawy czaszki - piramidy lewej kości skroniowej i sklepienia czaszki - łuski kości skroniowej i potylicznej, co doprowadziło do powstania trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10 %. Ponadto wypadek doprowadził

do powstania u powoda zespołu bólowego odcinka szyjnego, co doprowadziło

do powstania trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5 %. U powoda wystąpiły zaburzenia uczenia się i pamięci, jednakże rokowania są dobre, **(dowód: częściowo opinia biegłego z zakresu neurochirurgii A. T. - k. 146 - 151; k. 163 - 163 verte i k. 170 - 170 verte).**

Cierpienia fizyczne spowodowane pourazowym uszkodzeniem nerwu twarzowego i skręceniem kręgosłupa szyjnego były miernie nasilone przez około 6 miesięcy po przedmiotowym wypadku. Zostały spowodowane koniecznością noszenia w ciągu dnia tzw. klapki zabezpieczającej lewe oko przed nadmiernym oświetleniem, a w nocy zakładaniem wilgotnego opatrunku, który miał nie dopuścić do wysychania spojówki oraz bolesnym ograniczeniem ruchomości szyi. Powód potrzebował pomocy osób trzecich w czynnościach higienicznych i codziennych wymagających unoszenia kończyn górnych powyżej poziomu ramion oraz w czynnościach związanych z częstą zmianą pozycji (np. sprzątanie) i dźwiganiem powyżej 3 kg (np. zakupy) w wymiarze średnio 1 godziny dziennie przez okres 3 miesięcy od dnia przedmiotowego wypadku. Ze względu na zgłaszany przez powoda ból karku i okolicy międzyłopatkowej, nie można wykluczyć wpływu przebytego skręcenia odcinka szyjnego kręgosłupa na rozwój przedwczesnej choroby zwyrodnieniowej, **(dowód: opinia biegłego z zakresu rehabilitacji G. B. - k. 186 - 191)**.

Aktualnie, bez przeprowadzenia eksperymentu procesowego (czego zaniechano na miejscu wypadku w czasie postępowania przygotowawczego) nie jest możliwym wyznaczenie odległości, z której powód miałby bezwzględnie możliwość zauważenia, że oświetlona naczepa S. stoi ukośnie na jego pasie ruchu, **(dowód: opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków G. A. - k. 266 - 291 i k. 331 - 333)**.

Obecnie powód w dalszym ciągu odczuwa bóle głowy, które leczy u neurologa. Ma problemy z kręgiem szyjnym, odczuwa ból przy pełnym skręceniu głowy w prawą stronę. Ma problemy ze snem. Lewe oko nie domyka się w czasie snu, odczuwa lekki ból z lewej strony i twarzy i ogólne odrętwienie. Powód ma problemy z koncentracją i pamięcią. Bóle głowy utrudniają mu pracę przed komputerem. Pozostaje również pod opieką laryngologa. Powód skończył studia osiągając tytuł magistra logistyki i podjął pracę w zawodzie za wynagrodzeniem 6 500,00 zł netto miesięcznie. Ma narzeczoną, w maju 2024 r. planują wziąć ślub. Nie boi się jeździć samochodem, **(dowód: zeznania powoda M. I. - k. 397 verte - 398 i nagranie rozprawy z 13 listopada 2023 r. - płyta - koperta - k. 399, minuta od 00:09:40 do 00:27:33 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 72 - 72 verte i nagraniem rozprawy z 11 września 2018 r. - płyta - koperta - k. 212, minuta od 00:02:16 do 00:25:39; zeznania świadka J. I. - k. 89 verte - 90 i nagranie rozprawy z 18 października 2018 r. - płyta - koperta - k. 91 i k. 212, minuta od 00:15:18 do 00:38:19)**.

Rany pourazowe, jakich powód doznał wskutek przedmiotowego wypadku, pozostawiły blizny zlokalizowane w obrębie powieki górnej oka lewego, lewej strony czoła oraz okolicy podbródkowej. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda z tego tytułu wyniósł 3 %. Blizny te mają charakter atroficzny/zanikowy, jednakże ich obecność pozostaje faktem i stanowią one trwałą zmianę na ciele powoda powodując oszpecenie. Istnieją techniczne możliwości usunięcia blizn u powoda, jednakże nie spowoduje to uzyskania wyglądu obszarów przez nie zajmowanych do stanu przed ich powstaniem. Koszt komercyjny usunięcia blizn w przypadku powoda wyniósłby od 3 000,00 do 5 000,00 zł, **(dowód: opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej J. J. - k. 354 - 365)**.

Pismem z 23 stycznia 2018 r. powód zgłosił pozwanemu szkodę. Decyzją z 8 maja 2018 r. pozwany przyznał powodowi kwotę 5 460,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, pomniejszoną już o przyczynienie w postaci przekroczenia dopuszczalnej prędkości, **(dowód: zgłoszenie szkody - k. 23 - 23 verte; decyzja - k. 24 - 24 verte)**.

Sprawca szkody zapłacił powodowi zasądzoną nawiazkę w wysokości 4 000,00 zł, **(bezsporne)**.

Powyższy stan faktyczny jest częściowo bezsporny, gdyż został oparty na niekwestionowanym przez strony nieosobowym materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy oraz w aktach Sądu Rejonowego w Łasku o sygn. VII K 134/18.

Oceniając zeznania powoda, Sąd nie przyznał im wiary w zakresie, w jakim twierdził, że jechał z dozwoloną prędkością. Jego zeznania są gołosłowne, sprzeczne z zebrany w stanie materiałem dowodowym, przede wszystkim z zeznaniami świadka A. P., a także z wnioskami biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków G. A..

W pozostałej części Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o zeznania powoda i przesłuchiwanym w sprawie świadków, którym dał wiarę.

Skutki wypadku, procentowy uszczerbek na zdrowiu, okres i intensywności cierpień powoda, konieczność korzystania z pomocy lub opieki osób trzecich, przebieg leczenia oraz rokowania co do stanu zdrowia, Sąd ustalił na podstawie opinii biegłych lekarzy, które uznał za jasne, wewnętrznie spójne oraz naukowo i logicznie uzasadnione w części (opinia biegłego A. T. i biegłego L. P.) lub w całości (opinia biegłego J. M., biegłego J. J., biegłej G. B., biegłego A. L. i biegłej R. M.). Korelują one z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym i wzajemnie się uzupełniają.

Sąd przy ustalaniu uszczerbku na zdrowiu z pkt 15 kierował się opinią biegłego J. M. (12 %), a nie opinią A. T. (10 %), gdyż opinia biegłego J. M. jest w tym zakresie pełniejsza i wszechstronniejsza. Z tego samego względu Sąd nie ustalił uszczerbku na zdrowiu z pkt 9 c (jak u biegłego A. T.), gdyż biegły J. M. wyjaśnił, iż u powoda nie stwierdzono występowania organicznych zaburzeń (...), co potwierdza wynik testów psychologicznych. Ponadto tego uszczerbku nie ustalił również biegły L. P., co przemawia za wnioskami biegłego J. M.. Zatem przy ustalaniu stany faktycznego Sąd posłużył się wnioskami biegłego A. T. tylko w zakresie obrażeń z pkt 2 (10 %) i z pkt 94 c (5 %).

W tym miejscu należy stwierdzić, że biegły L. P. wskazał uszczerbek na zdrowiu powoda z pkt 2 na 5 %, a więc mniejszy niż biegły A. T.. W tym zakresie Sąd posłużył się przy ustalaniu stanu faktycznego opinią biegłego A. T., jako bardziej przekonującą w tym zakresie i pełniejszą od opinii biegłego L. P.. Biegły L. P. wskazał uszczerbek na zdrowiu z pkt 10 w takiej samej wysokości, jak to uczynił biegły J. M.. Tych uszczerbków nie można zatem sumować.

W zakresie przebiegu wypadku i jego przyczyn Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o opinię biegłego G. A.. Jest ona jasna, wewnętrznie spójna oraz naukowo i logicznie uzasadniona. Została ona sporządzona z uwzględnieniem zasad fachowej wiedzy i doświadczenia. Nie dostrzeżono przy tym żadnych czynników osłabiających zaufanie do wiedzy biegłego i jego bezstronności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód wystąpił z żądaniem zapłaty na swoją rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia oraz odszkodowania za opiekę osób trzecich.

W tym miejscu należy stwierdzić, iż z opinii biegłego G. A. wynika, że bez przeprowadzenia eksperymentu procesowego (czego zaniechano na miejscu wypadku w czasie postępowania przygotowawczego) nie jest możliwym wyznaczenie odległości, z której powód miałby bezwzględna możliwość zauważenia, że oświetlona naczepa S. stoi ukośnie na jego pasie ruchu. Zatem niemożliwym jest także ustalenie, czy przy prędkości dozwolonej powód, po zauważeniu zestawu ciężarowego na drodze, mógłby skutecznie podjąć manewr obronny, który nie doprowadziłby do zderzenia lub doprowadziłby do zderzenia, ale z powstaniem znacznie mniejszych obrażeń jego ciała. W tym miejscu należy zauważyć, że pozwany nie wykazywał żadnej inicjatywy dowodowej w celu ustalenia, jaki byłby zakres tych obrażeń, gdyby powód jechał z dozwoloną prędkością. Zatem Sąd uznał, że zarzut przyczynienia się powoda do szkody nie jest zasadny. Nie ma przy tym żadnego znaczenia to, że powód przekroczył dozwoloną prędkość, bo nie wiadomo z jakiej odległości mógł zobaczyć naczepę z ciągnikiem siodłowym, tym bardziej, że główną, źródłową przyczyną zaistnienia przedmiotowego wypadku było postępowanie kierowcy tego zestawu.

W niniejszej sprawie w sposób nie budzący wątpliwości ustalono,

iż sprawca wypadku, w którym ucierpiał powód, w dniu zdarzenia korzystał z obowiązkowego ubezpieczenia OC w pozwanej spółce i kwestia ta nie wymaga dalszego wyjaśnienia.

W tym miejscu należy jednak dodać, że podstawą odpowiedzialności pozwanego jest art. 822 § 1 i § 4 k.c., który stanowi, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony, przy czym uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - tekst jedn., Dz. U. z 2023 roku, poz. 2500).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało także, że powód na skutek wypadku doznał obrażeń ciała, co uprawniało go do żądania od pozwanego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w myśl art. 445 § 1 k.c.

Przepis art. 445 § 1 k.c. stanowi, że sąd może przyznać poszkodowanemu w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę (szkodę niemajątkową) ujmowaną jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, to jest ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi (patrz wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 1969 r., I PR 178/69, OSNCP 1970, Nr 4, poz. 71). Zadośćuczynienie ma na celu złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia - te już doznane i te mogące powstać w przyszłości. Powinno ono być zatem przyznana jednorazową rekompensatą za całą krzywdę.

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia obowiązuje zasada miarkowania wyrażająca się w nakazie uwzględnienia wszystkich okoliczności

i skutków doznanych krzywd z odniesieniem do warunków określających poziom życia ludzi w pełni sprawnych i aktywnych, panujących w środowisku, w jakim żyje powód (patrz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 4 lipca 2000 r., sygn. akt I CKN 837/00, LEX nr 56891).

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. wymaga uwzględnienia wieku poszkodowanego, stopnia cierpień fizycznych

i psychicznych, ich intensywności i czasu trwania, nieodwracalności następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwa, oszpeceń), rodzaju wykonywanej pracy, szans na przyszłość, poczucia nieprzydatności społecznej, bezradności życiowej oraz innych podobnych czynników (patrz wyrok Sądu Najwyższego z 9 listopada 2007 r., V CSK 245/07, OSNC - (...)).

Sąd Najwyższy w ostatnich latach wielokrotnie podkreślał w swoich orzeczeniach, że ze względu na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jego wysokość musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną adekwatną do warunków gospodarki rynkowej. Zwracał uwagę, że nie można akceptować stosowania taryfikatora i ustalania wysokości zadośćuczynienia według procentów trwałego uszczerbku na zdrowiu, że zdrowie ludzkie jest dobrem o szczególnie wysokiej wartości, w związku z czym zadośćuczynienie z tytułu uszczerbku na zdrowiu powinno być odpowiednio duże, że nietrafne jest posługiwanie się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia jedynie określonymi jednostkami przeliczeniowymi w postaci najniższego czy średniego wynagrodzenia pracowniczego.

O wysokości należnego zadośćuczynienia stanowi przede wszystkim rozmiar (zakres) doznanej przez pokrzywdzonego krzywdy, a niewymierny charakter tej krzywdy sprawia, że ocena w tej mierze winna być dokonana na podstawie całokształtu okoliczności sprawy.

Przesłanką żądania zadośćuczynienia za krzywdę jest również istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy naruszeniem dobra osobistego (zdrowia) a szkodą niemajątkową. Spełnienie tej przesłanki nie budzi wątpliwości w niniejszej sprawie, gdyż istnienie tego związku nie było kwestionowane przez stronę pozwaną, a związek przyczynowo skutkowy pomiędzy wypadkiem a obrażeniami jakich doznał powód, bezsprzecznie wynika też z jego zeznań i z opinii biegłych oraz dokumentacji medycznej.

Ustalając zakres krzywdy powoda, Sąd uwzględnił zatem m.in. rozmiar doznanych przez niego cierpień fizycznych i psychicznych, wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu (47 %, w tym: 12 % - uszkodzenie lewego nerwu twarzowego, 7 % - pourazowe zaburzenia pamięci, 10 % - złamanie podstawy czaszki - piramidy lewej kości skroniowej i sklepienia czaszki - łuski kości skroniowej i potylicznej, 5 % - zespół bólowy odcinka szyjnego, 10 % - blizny powieki skutkującej niedomykalnością oka w czasie snu, asymetrią szpar powiekowych, 3 % - blizny twarzoczaszki), jego młody wiek (33 lata) i skutki, które spowodowały obrażenia doznane w wypadku we wszystkich płaszczyznach jego życia. Przede wszystkim Sąd miał na uwadze fakt, że w wyniku zdarzenia doszło u powoda, który rozpoczął dopiero życie zawodowe i naukowe,

do obrażeń ciała, które nie tylko sprawiały ból i cierpienie, ale znacznie utrudniały jego codzienne funkcjonowanie. Obrażenia spowodowały konieczność leczenia, a niektóre z nich zostaną z nim na zawsze, jak uszkodzenie lewego nerwu twarzowego. Wspomniane uszkodzenie spowodowało niedomykalność powieki lewego oka i konieczność jego szczególnej pielęgnacji. Ponadto powód ma problemy z pamięcią. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że cierpienia fizyczne i psychiczne powoda nie były małe.

Z tych wszystkich względów Sąd doszedł do wniosku, iż kwota zadośćuczynienia winna wynieść 192 000,00 zł. W związku z tym, że na etapie przedsądowym pozwany wypłacił powodowi kwotę 5 460,00 zł tytułem zadośćuczynienia, a sprawca szkody wypłacił powodowi nawiazkę w wysokości 4 000,00 zł, Sąd zasądził na jego rzecz kwotę 182 540,00 zł (192 000,00 zł minus 5 460,00 zł minus 4 000,00 zł), o czym orzekł, jak w pkt 1 a wyroku, na podstawie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c.

Zadośćuczynienie w powyższej kwocie stanowi ekonomicznie odczuwalną wartość, ale jednocześnie utrzymane jest w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Kompensuje doznaną przez powoda krzywdę, nie jest przy tym rażąco wygórowane i nie prowadzi do nieuzasadnionego przysporzenia w jego majątku. Dlatego w pozostałej części Sąd powództwo o zadośćuczynienie oddalił, jako wygórowane, a przez to niezasadne, o czym orzekł, jak w pkt 3 wyroku.

Kwotę zadośćuczynienia zasądzono na rzecz powoda z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 476 k.c. i art. 817 k.c. i art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn., Dz. U. z 2023 roku, poz. 2500). W zakresie kwoty 30 000,00 zł odsetki należą się od 12 lipca 2018 r., tj. od dnia następnego od sporządzenia przez pozwanego odpowiedzi na pozew, gdyż powód zgłosił szkodę, ale nigdy nie sprecyzował kwoty żądania w zakresie zadośćuczynienia. W zakresie kwoty

152 540,00 zł Sąd zasądził odsetki, mając powyższe na uwadze, od 19 marca 2020 r., gdyż pozwany odebrał pismo z modyfikacją powództwa 5 marca 2020 r., miał termin na udzielenie na nie odpowiedzi, który upłynął 18 marca 2020 r., zatem

od dnia następnego pozwany pozostawał już w zwłoce. Dlatego w pozostałej części Sąd powództwo o odsetki od żadanego zadośćuczynienia oddalił, o czym orzekł, jak w pkt 3 wyroku.

W tym miejscu należy odnieść się do kwestii wpływu orzeczonej nawiazki na wysokość zadośćuczynienia. Nawiazka, o której mowa w art. 46 § 2 k.k., jest rodzajem „zryczałtowanego naprawienia szkody” i zaistnieć może przykładowo w sytuacji trudności, które mogą powstać w zakresie udowodnienia wysokości szkody. Analizując zagadnienie wpływu orzeczonej w postępowaniu karnym nawiazki na wysokość zadośćuczynienia wskazuje się, że jeżeli nawiazka została uiszczona przez sprawcę szkody na rzecz pokrzywdzonego, jego zadośćuczynienie przyznawane w procesie cywilnym

winno ulec obniżeniu o wartość zapłaconej nawiązki. Natomiast, jeżeli świadczenia te nie zostały spełnione przez sprawcę, pozostają bez wpływu na kwotę zadośćuczynienia zasądzaną w procesie cywilnym - zadośćuczynienie winno być przyznane w pełnej kwocie. Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że sprawca szkody zapłacił powodowi nawiązkę, Sąd odliczył

od ustalonej kwoty zadośćuczynienia orzeczoną wyrokiem karnym nawiązkę, o czym już powyżej wspominał w rozważaniach.

Przechodząc do omawiania zasadności dalszego roszczenia powoda należy przytoczyć treść art. 444 § 1 k.c., z którego wynika, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tej przyczyny koszty. Naprawienie szkody obejmuje więc w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku

z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanym uszczerbkiem (koszty przejazdów, żywienia, utracony dochód itp.). Koszty objęte kompensacją muszą być uzasadnione ze względu na rodzaj i rozmiary poniesionego uszczerbku, a także muszą pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym.

W zakresie odszkodowania powód dochodził kwoty 1 000,00 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów opieki osób trzecich. Wymiar opieki osób trzecich został ustalony w oparciu o opinię biegłej G. B., z uwzględnieniem treści art. 322 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 322 k.p.c., który wprowadza złagodzenie obowiązujących reguł dowodzenia, w sytuacji, w której ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, sąd może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opierając się na całokształcie ustalonych okoliczności sprawy. Nie chodzi przy tym tylko o niemożność rozumianą w sensie obiektywnym, lecz także o niemożliwość ścisłego ustalenia szkody na podstawie materiału dowodowego przedstawionego przez stronę powodową do oceny przez sąd. W takim wypadku sąd, nie mając obowiązku przeprowadzenia uzupełniających dowodów z urzędu, powinien podjąć próbę ustalenia wysokości roszczenia na podstawie oceny „opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy” (patrz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2006 r., II CSK 108/05, OSP 2007/3/29 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 21 listopada 2008 r., V CSK 207/08, Lex nr 484684). Oczywiście jest, że wynik takiej oceny może okazać się niekorzystny dla powoda, ale ryzyko to usprawiedliwione jest jego procesową biernością (patrz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2008 r., V CSK 388/207, LexPolonica nr 2141963).

Powód żądał odszkodowania z tego tytułu w okresie jego rekonwalescencji, za okres roku od wyjścia ze szpitala. Zdaniem biegłej z zakresu rehabilitacji G. B. powód wymagał pomocy osób trzecich w czynnościach higienicznych i codziennych wymagających unoszenia kończyn górnych powyżej poziomu ramion oraz w czynnościach związanych z częstą zmianą pozycji (np. sprzątanie) i dźwiganiem powyżej 3 kg (np. zakupy) w wymiarze średnio 1 godziny dziennie przez okres 3 miesięcy od dnia przedmiotowego wypadku. Sąd podziela tę opinię, zatem od 15 grudnia 2017 r. do 15 marca 2018 r. koszt opieki wyniósł 1 233,00 zł (90 dni x 1 h x 13,70 zł). Sąd przyjął, że stawka opieki w 2018 r. wynosiła 13,70 zł za jedną godzinę, z uwagi na fakt, że opiekę sprawowały osoby niewykwalifikowane, Sąd przyjął stawkę wynikającą z najniższego wynagrodzenia w 2018 r. za godzinę brutto, tj. 13,70 zł, co jest zgodne z aktualnym orzecznictwem Sądu Najwyższego (wyrok z 10 maja 2023 r., (...)). Powód wnosil o zasądzenie odszkodowania w tym zakresie w kwocie 1 000,00 zł dlatego Sąd orzekł, jak w pkt 1 b wyroku, na podstawie art. 444 § 1 k.c., zgodnie z żądaniem pozwu.

Kwotę tego odszkodowania zasądzono na rzecz powoda z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 476 k.c. i art. 817 k.c. i art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn., Dz. U. z 2023 r., poz. 2500), od 12 lipca 2018 r., tj. od dnia następnego od sporządzenia przez pozwanego odpowiedzi na pozew, gdyż powód zgłosił szkodę przed złożeniem pozwu, ale nie sprecyzował kwoty żądania w zakresie odszkodowania. Zatem od dnia następnego po sporządzeniu odpowiedzi na pozew pozwany pozostawał w zwłoce. Dlatego w pozostałej części Sąd powództwo o odsetki od tej kwoty oddalił, o czym orzekł, jak w pkt 3 wyroku.

O kosztach procesu należnych pozwanemu Sąd orzekł, jak w pkt 2 wyroku, na podstawie art. 100 k.p.c.

Powód poniósł koszty procesu w wysokości 3 617,00 zł, w tym koszty zastępstwa prawnego w wysokości 3 600,00 zł, które zostały ustalone na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn., Dz. U. z 2023 r., poz. 1964) oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwany poniósł koszty zastępstwa prawnego w wysokości 3 600,00 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn., Dz. U. z 2023 r., poz. 1935) oraz koszty zaliczek na opinię biegłych w wysokości 3 193,90 zł. Zatem poniesione przez niego koszty procesu wyniosły 6 793,90 zł.

W związku z tym, że powód wygrał sprawę w 45 %, to wygrał koszty procesu w wysokości 1 634,88 zł (45 % z kwoty 3 617,00 zł). W związku z tym, że pozwany wygrał sprawę w 65 %, to wygrał koszty procesu w wysokości 3 723,05 zł (55 % z kwoty 6 793,90 zł). Zatem Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2 088,17 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu (3 723,05 zł minus 1 634,88 zł).

O brakujących kosztach sądowych Sąd orzekł, jak w pkt 4 i 5 wyroku, na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn., Dz. U. z 2023 r., poz. 1144 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. Brakujące koszty procesu to koszty opinii biegłych w łącznej kwocie 31 639,08 zł. Ponieważ powód przegrał proces w 55 %, zatem brakujące koszty sądowe w tym zakresie wyniosły 17 338,21 zł, które Sąd nakazał ściągnąć z roszczenia zasądzonego na jego rzecz w pkt 1 a wyroku. Pozostałe koszty w wysokości 14 300,87 zł winien pokryć pozwany (31 639,08 zł minus 17 338,21 zł).

Sędzia: /-/ T. C..